

תיק ערר

בלגיו ועדת ערר לארנונה כללית

ע י ר י י ת - י ס

במני יר"ר - גבי דחל גדיהן איקונומו, ער"ד

חבר - מר ניסים בגמשיאן

חבר - מר פולומבו איזידור

עיריית בת-ים
ועדת ערר לעניני ארנונה
ותקבל ביום
11-02-2013
דף מס'.....

יצחק עזרא, ת.ז. 052310938

העורר:

נגד -

מנחל הארנונה בעיריית בת-ים

המשיב:

עוה"ד רוזן כהן

בשם העוררת:

עוה"ד יובל ברוש

בשם המשיב:

פסק - דין

פתח דבר

1. במני הועדה מונה ערר, שהוגש בחס 6.5.09 על די העורר כנגד המשיב, לאחר שהאחרון דחה את השגתו של הראשון לענין חיובו האישי בארנונה שחושבת עליו מכוח סעיף 8 (ג) לחוק החסדריים במשק המדינה (ניקוני הקיחה להשגת יעדי תקציב), התשנ"ג (להלן: "החוק").
2. וזאת יש לדעת, חוק זה מאפשר בהתקיים התנאים ובכפוף להתקיימות נסיבות מיוחדות, חסנויות בסעיף 119 א (א) לפקודת מש חכסיה (להלן: "הפקודה"), לחשית חובות ארנונה של חברת על מי שהיח בעל השליטה בה.
3. יחד עם זאת, הצדדים חלוקים בדעתם, מבחינה מהותית, מוזי נקודת המוצא לבחינת החוקה חסנויות בסעיף 119 א (א) (3) לחוק.
4. כמו כן, עמדות הצדדים צחובות זו לזו לענין השיקולים חסמדים בבסיסו של החוק.
5. כל צד טוען כי לפתחו של האחר מונה חסנל לחפרכת החוקה.
6. לשיטת העורר, במעוד פירוק החברת ואו חסנסקת פעילותה, לא חיו בחוקתה נכסים, משכך אינה יכולה חיימת לחבריה את מנ שלכאורה אין לה. במצב דברים זה, סבור העורר כי חסנל החופחה להפרכת החוקה מונה על חסני המשיב, על פי חסלל "חסנויות חסברו עליו הראיח".
7. מנגד, לשיטת המשיב, נקודת המוצא בחוקה זו היא כי עצם העובדה כי חברת חסנסקת את פעילותה, תחא חסיבה אשר תחא, מקימת חחוקה, לפיה ברשות חחברת נכסים ולפיכך על העורר לסתור את החוקה, כך שחוכיה כי לא עברו אליו נכסים ללא תמורה או לא "נעלמרו" נכסי חחברת.

רשע

8. אין מחלוקת כי העורר חיה בעל השליטה היחיד בחברת "אורות מסבחים בע"מ", אשר חחזיקה בנס חסנוי ברחוב חסלחה, בת - יס (חשבון ארנונה 1086230, להלן: "חנס"י).
9. פעילותה של חברת "אורות מסבחים בע"מ" בין חסנים 2000-2007, כאשר במחלך חסנים 2000-2006 חחברת חחזיקה בנס נשוא הערר.

10. לגרסת העורר, ניצני הקשיים הכלכליים בגיחול ותבעול החברה החלו לחופיע בשנת 2005. איתרע מולו של העורר והקשיים הכלכליים המשיכו וגברו, עד שבשלהי 2006 הפסיקה החברה כליל את פעילותה.
11. להשלמת התמונה יצוין כי בנסיבות אלה, הותירה אחריה החברה חובות כבדים, לרבות חובות לעובדים וספקים, וכן את החוב נשוא העורר, שעניינו חוב בגין ארטנה ומים לעיריית בת - ים.
12. ידגש כי חוב הארטנה שהצטבר מתייחס לשנים 2000-2006. ברם ביום 23.6.07, הגיעו הצדדים להסדר זמני במסגרת דיון מקדמי בערר, לפיו חוב הארטנה טומן בחובו את החוב לשנים 2004-2006 (ואינו מתייחס לשנים 2000-2003), וזאת כאור מועד כניסתו של התיקון לחוק החל משנת 2004 ואילך.
13. זאת ועוד, מכתבי הטענות וחקירת העורר עלה כי בחתום להשתלשלות העניינים, בשלהי שנת 2006 ותחילת 2007, מכרה החברה את הציוד שחייב בעלותה לצדדים שלישיים.
14. פרשנות לפעולות אלה של החברה היא הא בהא תליא לנקודת המוצא של מי מהצדדים לגבי החוקה הצומחת מסעיף 119 א (א) (3) לחוק.
15. בעוד שהעורר טוען כי מכירת הציוד באה לעולם במטרה לצמצם את פעילותה של החברה, תוך ניסיון למזער נזקים וחוזרת חובות שרצו על כתפיה, המשיב סבור כי פעילות זו עלה כדי הברחת נכסים.
16. לא זו אף זו, העורר מוסיף ומדגיש כי המדובר בניסיון לשקם את מצבה הכלכלי של החברה, ולו בלבד לאפשר את המשך פעילותה, עד חלוף "זעם" ואילו המשיב מחזיק בעמדה כי עסקינן בצמצום הנזק רק למראית עין, בין היתר לצורך התחמקות מתשלום חוב הארטנה.

שינוי העורר

17. נקודת המוצא העורפת של המשיב, לפיה כל עת שתברח התפרקה ואו הפסיקה פעילותה - אזי בהכרח בעלי השליטה חבריה נכסים, אינה סבירה והותרת תחת כנפי ערכי היסוד שבדין, לרבות פגיעה בלתי מידתית בזכות היסוד לקניין ומגמות כלליות הקשורות למנגנון "חרמת המסך".
18. לשיטת העורר, המשיב עושה שימוש לא נכון במנגנון המצוי בדין על פי סעיף 119 א (א) לפקודת מס הכנסה. המדובר בשימוש לא ראוי ולא מידתי.
19. לשיטתו, בחינת הסוגיה על פי לשון החוק והפרשנות הראויה תכליתית, עשויה לחביא רק לתוצאה אחת, והיא תוצאה אשר תבטיח הגנה על עקרון האישיות המשפטית הנפרדת של החברה ועקרון הגבלת האחריות, ואילו הפרשנות שאותה מציע המשיב מרוקנת עקרונות יסוד אלה מתוכן.
20. זאת ועוד, העורר סבור כי פרשנות זו תעניק לו, למשיב, יתרון משמעותי בגביית חובות, כאילו מדובר ב"מערכת גבייה אוטומטית", המקנה לו ערוץ תקשורת ישיר לשם גביית החובות, הגם שאינו מפרט מהן העריפי הארטנה ותקופות החוב הנטענות.
21. מבלי לפגוע בטענות אלה, טוען העורר כי במקרה שלפנינו, חוכח למעלה מכל ספק סביר, פוזיטיבית, שכלל לא נותר לחברה נכסים ובוודאי שהעורר לא קיבל וא לא לקח נכסים כל שחם מקופת החברה לדיון, ללא תמורה.
22. יתרה מכך, העורר פעל בתום לב ועשה ככל שידו חיותה משגת, למנוע את קריסתה הכלכלית של החברה, בשים לב לתעצומות הנפש והחקרבה האישית מצידו, לצד ממון רב שחושקע בחברה כחלוואת בעלים.

23. לחילופי חילופין, טוען העורר כי סעיף 119 א' (ג) לפקודת מס הכנסה, זיבל לאותה תוצאה בדיוק.
24. העורר מסביר טענה זו בדרך זו- לשון הסעיף מציין ברחל בתך חקטנה כי לא ניתן לגבות ממי שקיבל את הנכסים יותר משווי הנכסים. היות והעורר ממשיך לחזיק בגרסתו כי לא קיבל ואו לקח מאומה מהחברה ללא תמורה - אזי דרישת התשלום מוגבלת לסך של 0 ש"ח.
25. בסיכומי מצטט העורר את עמדתו של בית המשפט בת"א 3980/04 עיריית ראשון לציון נגד סיפאני אירועים בני"מ, העולים בקנה אחד עם טעוני העורר.

טענת המשיב

26. לשיטת המשיב, יש ליתן פרשנות מרחיבה לסעיף 119 א' לפקודה, הרי בסופו של יום מטרתו היא לגבות חובות מבעלי עסקים, אשר ניצלו את עקרון "האישיות המשפטית הנפרדת", השתמשו מחובת תשלומם בארנונה והותירו את קופות הרשויות המקומיות ריקות.
27. המשיב סבור כי מציאות בלתי נסבלת ועגומה זו לבטח עמדה לנגד עיניו של המחוקק, והחוקה בסעיף 119 א' לפקודה, באה לעולם בכדי להתמודד עימה.
28. עוד טוען המשיב כי חרציונאליים העומדים בבסיס עקרון האישיות המשפטית הנפרדת והעילות להרמת מסך מכוח חוק החברות, אינם רלוונטיים לעניינו ומכל מקום נסוגים מהתכליות שעמדו בפני המחוקק בבואו לחליל את הפקודה לחוק.
29. יש לדחות את טענת העורר, לפיה על המשיב מוטלת חובת החוכחה כי ברשות החברה היו נכסים במועד פירוקה. לשיטת המשיב מדובר באינטרפרטציה קיצונית לפרשנות החוק ואינה מבוטסת.
30. עוד מציין המשיב כי ישנה אסופת פסקי דין נכבדה, ובה נקבע כי לרשות מקומית אין את היכולת לחקור ולדעת מה הייתה מצבת הנכסים של כל עסק ועסק.
31. לעומת זאת, פרשת סיפאני הנ"ל מחווה חריג לפסיקה, ומכל מקום נסיבות המקרה דן שונות מפרשת סיפאני ומשכך יש לדחות את הערר.
32. המשיב מדגיש כי לאור פרשנות לשון הסעיף והרקע להחלתו, יש לאמץ את גישתו ופרשנותו לעניין החוקה, כך שניתן יהיה לחרים את מסך ההתאגדות של החברה ולגבות באופן ישיר מבעלי השליטה בה לאחר שהתפרקה.
33. לדידו של המשיב, על העורר חל הנטל לסתור את החוקה כי לא עברו לדידו נכסי החברה, ללא תמורה או בתמורה חלקית, אשר אינה משקפת את עלותו הריאלית של הציוד שהיה לכאורה ברשות החברה.
34. זאת ועוד, העורר, לשיטת המשיב, לא עמד בנטל זה מכמה טעמים:

- א. גרסתו של העורר הייתה עזות בעל דין יחידה וחזא נמנע מהבאת ראיות שיכול היה להביאן. הימנעות זו פועלת לרעתו.
- ב. העורר נמנע מהבאת ראיות, שלגביהן נקבע כי הן אקוטיות וקריטיות בסוגיה מעין זו.
- ג. חוסר אמינותו של העורר אינו מוטל בספק. העורר ניסח לנצל את הגינות המשיב לטובתו, כאשר נתנה לו האפשרות להמציא מסמכים חדשים ואו לערוך "מקצה

שיפורים" בעדונו, ברם, לאחר מכן, התברר כי לחברה שבעלותו היו נכסים נוספים, שזכרם לא בא לידי ביטוי בתצהיר הראשוני.

ד. אומנם העורר צירף מעט ראיות שאינן מספקות, אך גם חומר זה עומד בסתירה לעדותו.

ה. למעלה מן הצורך, מצוין המשיב כי אומנם סוגית הרמת המסך אינה כפופה לשיקולי תום לב, אך יש ליתן את הדעת לכך, בשים לב לחתנתחות העורר עובר לפירוק החברה וזמן קצר מאוחר יותר, כאשר בהר העורר כיצד לצמצם חובותיו. העורר העדיף לשלם חובותיו לטעמים אחרים, אך לא לעיריית בת - ים. חוסר תום לב זה פעל כנגדו.

דית והכרעה

35. לאחר שבתנו את טענות הצדדים, בשים לב לאונטרסים המתנגשים במקרה דנן ועדותו של העורר בפנינו, הגענו לכלל מסקנת כי דין העורר להתקבל.

36. עוד בטרם נפרט עמדתנו ונכנס בעובי הקורה על בסיס הטענות שהוצגו בפנינו באשר לחזקה - את מי מחצודים היא משרתת ועל מי מוטל הנטל לטעור אותה, אנו סבורים כי בתחילה שיש לבחון פשיטא את לשון סעיף 119 א (א) (3) לפקודת מס הכנסה.

37. סעיף 119 א (א) (3) קובע כחאי לישנא:

(9) "בלי לגרוע מהוראה פסקאות (1) ו-(2), יהיה לחבר בני אדם חוב מס סופי והוא התפרק או חפסיק את פעילותו בלי ששילם את חוב המס האמור, יראן את הנכסים שהיו לחבר כאילו הועברו לבעלי השליטה בו בלא תמורה, ניתוח לגבות מהם את חוב המס, אלא אם כן הוכח אחרת להגנת דעתו של פקיד השומה" (החדגשות אינן במקור).

38. לדידנו, יש ליתן פרשנות דוקנית ללשון הסעיף, ומשכך יש "לראות" - פשוטו כמשמעו, את אותם נכסים אשר לאורה יש בבעלות החברה ובכוננת בעלי השליטה להבריה.

39. גרוע זו, לטעמנו, יחיד זה נכון לבחון את סעיף 119 א (א) לפקודת מס הכנסה בכללותו, חדן בגביית מס בגבינות מיוחדות, וסביר להניח כי תתי הסעיפים הכללים בסעיף 119 מתמקדים באותו רציונאל ולפיכך אף שואבים את כוחם על בסיס נסיבות ואו מאפיינים דומים.

40. ואלו הם סעימי החוק:

119 א. (א) (1) יהיה לחבר-בני-אדם חוב מס ונתפרק או העביר את נכסיו ללא תמורה

או בתמורה חלקית בלי שנתרד לו אמצעים בישראל לסילוק החוב האמור, ניתוח לגבות את חוב המס שהחבר חייב בו ממי שקיבל את הנכסים בגבינות באמור.

גביית מס בגבינות מיוחדות
(תיקון מס' 52)
השל"ח-1978
(תיקון מס' 88)
תמ"ג-1992
(תיקון מס' 134) תמס"ג-2003

(2) יהיה לחבר בני אדם חוב מס סופי והוא העביר את פעילותו לחבר בני אדם אחר, שיש בו, במישורין או בעקיפין, אותם בעלי שליטה או קרוביהם (בפסקה זו - החבר האחר), בלא תמורה או בתמורה חלקית, בלי שנתרד לו אמצעים בישראל לסילוק החוב האמור, ניתוח לגבות את חוב המס שהחבר חייב בו מהחבר האחר.

(תיקון מס' 134)
תמס"ג-2003

41. עיון בשני סעימי החוק, כמו גם בסעיף 119 א (א) (3), מעלה כי ישנו צורך ממשי ונוכחות חפצית של הנכסים בגבינות חברות הנכסים.

42. בסעיף הראשון, ישנה הצבת ממשית של הנכסים ומירעון החוב יתבצע ממי שהנכסים עברו לידו (ניתן לבדוק זאת באופן ממשי ואובייקטיבי). בסעיף השני, ישנה הצבת של פעילות החברה וגם עובדה זו ניתנת לבחון באופן ממשי.
43. באופן דומה, אנו סבורים כי סעיף 119 א (א) (3) מצריך בחינה ממשית של העברת נכסים ולשם כך תחילה יש לראותם ברשות החברה, עובר להברחה הנטענת.
44. אין ספק, אפוא, כי סעיפי החוק בעניינו, סעיף 8 ג) לחוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני הדיקה להשגת יעדי התקציב), התשנ"ג - 1992 וסעיף 119 לפקודת מס הכנסה באו לעולם בכדי לסייע לרשויות מקומיות להתמודד עם חובות ארוגה, שאלמלא התערב המחוקק, סביר להניח שחיו חופכים חובות אבודים.
45. ברי כי התערבות זו של המחוקק מרסמת בעיקרון האישיות המשפטית הנפרדת ועקרון חגבלת האחריות, אך בכל הכבוד הראוי, לא יעלה על הדעת שכוונת המחוקק הייתה לרוקן עקרונות אלה מתוכן.
46. סעיפי החוק והזכרים מתקיימים בצילם של עקרונות צדק וחוקי יסוד, ויש לפרשם לאורם.
47. ראשית, אנו סבורים שבגסיבות העניין, הגם שהמחוקק רצה לקדם ולעזור לרשויות המקומיות בתחליכי הגבייה, הרי שעקרון העל, המקובל במרבית הדיסציפלינות המשפטיות, "המוציא מחברו עליו הראיה", נוסף לזכותו של העורר גם במקרה דנן והמשיב לא הצביע על טעם מיוחד לשלילתו של עקרון זה.
48. מכאן נובע שבנוסף לאמור, יש לפרש את סלע המתלוקת לעניין החזקה, לטובת העורר ומשכך לחסיל את חובת סתירת החזקה לפתחו של המשיב.
49. בו בזמן שטענתו של העורר מתיישבת, הן עם החיגיון והשכל הישר והן עם העיקרון "המוציא מחברו עליו הראיה", הרי שטעם טענתו של המשיב יש כשל לוגי. נבחר.
50. בעניינה של טענת כי חוברו נכסים לידי בעל שליטה בחברה שחתרקה, נכון יותר יחיה לחזקה תחילה כי בעלות החברה נותרו מספר נכסים ואף לנסות להעריך מה שוויים. קרי כינוסם של נכסים ומכירתם.
51. נזכיר כי על בסיס הליך כגון זה מתקיימים חליכי פשיטת רגל - איסוף וכינוס כל הרכוש ו/או חובות של פושט הרגל ולאחר מכן חלוקתם בקרב הנושים, כאשר כמובן יש ליתן את הדעת לנושים בעלי זכות קדימה (כדוגמת חוב ארוגה לרשות מקומית).
52. מנגד, תחת החנחה כי יש ממש בטענת המשיב והחזקה חסמה על בסיס סעיף 119 מלמדת כי בחכרה עברו נכסים לידו של העורר, מה נפקא מינא אם העורר יוכיח כי לא קיבל לידו נכס מסוים ואת הנכס האחר דווקא כן.
53. ישנו קושי לוגי עם גישה זו. האם יעלה על הדעת כי העורר צריך לחזקה מה לא קיבל ואם לא לקח מהחברה, כאשר בכלל אין מידע מחיטון מה חיו נכסי החברה במועד פירוקה? ברי כי במצב דברים זה גם לא מתקבלת התמונה המלאה והאמיתית של כלל הנכסים.
54. שנית, ישנו גם קושי מובנה עם גישתו של המשיב כי בחכרה נשאר נכסים ברשות כל תברה במועד פירוקה. קביעה זו כללית וגורפת ואינה מתייחסת לנסיבות הספציפיות של כל תברה וחברה, מה גם שנראה כי קביעה זו לא עולה בקנה אחד עם המושג "חברה חדלת פירעון" ומה שהוא סומן בחובו.
55. לעניין זה נוסף ונאמר כי אנו תמימי דעים באשר לאופן התנהלותו של העורר עת החלו הקשיים הכלכליים לחשיפתו על תפקוד החברה.

56. בנסיבות העניין, העורך לא התנהל בצורה חריגה ולא ראוי, אלא פעל על פי שיקול דעת סביר ואמות מידה מקובלות וידועות, כאשר בעלי עסקים נעזרים לעיתים בכללים.

57. נראה היה כי העורך ניסה בכל מאודו למצוא את פגולתה של החברה נוכח המצב הכלכלי הקשה שפקד אותה ובר בכו למנוע נזקים על ידי מבירת ציוד לכו שלשי, בערכו הריאלי.

58. אם לא די בכך, הרי שהעורך הכניס לקופת החברה הסודות בעלים על סך 411,845 ₪, וזאת בניסיון לשקם אותה ולהצניק לה יאחזר לשיפוח.

59. אנו מאמצים את דבריו של העורך בענינו בפנינו, וטורחים כי הוא דובר אמת באשר לטענתו שהסודות הן נכסיה בחובות החברה וידוח לסמיון. עזתו של העורך הייתה אמינה מאוד על חברי הוועדה וכל מקרה לא נסתר.

שורה דב

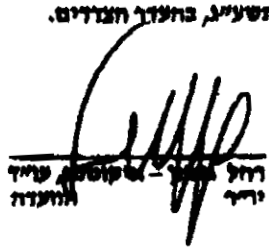
60. העולה מן הקובץ, נחה דעתנו כי לא בצדק ולא על פי דין דחה המשיב את השגת העורך על חיבוי הארנונה בנין הנכס בשוא הערד.

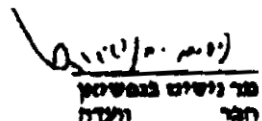
61. סופו של יום, חברי הוועדה מחמאים לבנון לקבל את הערד, ולפיכך, אנו מודים למשיב לפסוד את הערד שחוב הארנונה למיריית בת ים בגין השמם בשוא הערד.

62. בנסיבות העניין, אין צו להוצאות.

ניתן היום 10.2.2013, לי בשבט, השע"ג, בהעדר הצדדים.

מנ איזידה מרדכי
חבר

רחל שושני - יושב ראש
הוועדה

מנ נישום בששוק
הערד